การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.การอบรมขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตย และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของบุตรตามการสังเกตของพ่อแม่ผู้ปกครอง 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการอบรมขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตยในครอบครัวชนบท หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ครอบครัว ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล ผู้ให้สัมภาษณ์คือ พ่อแม่ผู้ปกครองในแต่ละ ครอบครัว จำนวน 400 ครอบครัว ในเขตอำเภอเมือง อำเภอมัญจาคีรี และอำเภอสีชมพู จังหวัด ขอนแก่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติใค-สแคว์ และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เพียร์สัน ส่วนการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอบรมขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตยในครอบครัวชนบท ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบขั้นตอน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะของครอบครัว พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม และมีอาชีพรับราชการ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 88,352.8 บาทต่อปี เป็นครอบครัวเดี่ยว ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีการ อบรมเลี้ยงดูด้วยการใช้เหตุผล ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมาก พ่อและแม่ มีอำนาจในการตัดสินใจ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมทางการเมืองของครอบครัว พบว่า ครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารดามีบุคลิกภาพประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับเป็นประจำ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางสื่อมวลชนสูงสุด และปัจจัยด้านการอบรม ขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตยในครอบครัวชนบท พบว่า ครอบครัวส่วนใหญ่มีการอบรม ขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก มีบุคลิกภาพประชาธิปไตยของบุตรตาม การสังเกตของพ่อแม่อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หลายตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอบรมขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตยในครอบครัวชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว รายได้ของ ครอบครัว แบบแผนการอบรมเลี้ยงดู การมีส่วนร่วมทางการเมืองของครอบครัว และบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยของบิดามารดา ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรของ การอบรมขัดเกลาทางสังคมด้านประชาธิปไตยในครอบครัวชนบทได้ร้อยละ 37.5

The objectives of this research were to study 1) Socialization of democracy in rural families and that of children observed by parents; and 2) factors influencing such socialization. The unit used in analysis was the family through the interview schedules for data collection with parents in 400 families in Amphoes Muang, Mancha Khiri and Sichomphu, Changwat Khon Kaen. Data analysis was by the SPSS for Windows program. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, Chi-square and Pearson's Correlation Coefficient, while the analysis of factors influencing such socialization was by the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results of the study: on farming features, most families were found isolated with farming occupation and government service with income mean 88,352.8 bath/year. On family relationship, most were found to raise children with parents' authority over decision making. On family's political culture, most were found with parents' democratic personality at moderate level with regular political participation and awareness of information via mass media at the highest. On socialization of democratic personality in rural families, most were highly found, while children's democratic personality observed by parents moderately found.

About factors influencing such socialization through Stepwise Multiple Regression Analysis, they were found at 0.05 level of significance concerning family members' relationship, families income, family's raising plan, family's political participation and parents' democratic personality – all these independent variables could help explain the variation of socialization of democratic personality at 37.5 percent.